

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN LAUSUNTO 17/2005 vp

Valtioneuvoston selvitys Lissabonin strategias- ta kasvun ja työllisyyden parantamiseksi - Suo- men kansallinen toimintaohjelma 2005—2008

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on 21 päivänä lokakuuta 2005 lähettänyt valtioneuvoston selvityksen Lissabonin strategiasta kasvun ja työllisyyden parantamiseksi — Suomen kansallinen toimintaohjelma 2005—2008 (E 88/2005 vp) liikenne- ja viestintävaliokunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- finanssineuvos Antti Romppanen, valtiova-
rainministeriö
- hallitusneuvos Minna Kivimäki ja neuvottele-
va virkamies Päivi Antikainen, liikenne- ja
viestintäministeriö.

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Ehdotus

Eurooppa-neuvosto antoi Lissabonin strategiaa uudistaessaan selkeän viestin, että unionin tulevien vuosien suurimmat haasteet ovat talouskasvun nopeuttaminen ja työllisyyden kohentaminen. Pääpainon tulee olla Lissabonin strategiaan sisältyvien tavoitteiden toimeenpanossa talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen ja työllisyys-suuntaviivojen (yhdenmetyt suuntaviivat) mukaisesti. Uusien kansallisten toimenpideohjelmien tavoitteena on nostaa esille kussakin jäsenmaassa tärkeimmät kasvua ja työllisyyttä koskevat haasteet sekä toimenpiteet, joilla niihin vastataan.

Valtioneuvoston kanta

Suomen hallitus tukee voimakkaasti tätä lähestymistapaa. EU:n ja samalla sen jäsenmaiden

kilpailukykyä voidaan parantaa vain, kun kaikki jäsenmaat sitoutuvat yhteisesti sovittuihin tavoitteisiin. Suomi korostaa sitä, että kestävä kehitys ja globaaleihin haasteisiin vastaaminen edellyttävät tasapainoista taloudellista ja sosiaalista uudistumista.

Suomen kansallinen toimenpideohjelma vuosille 2005—2008 perustuu hallitusohjelmaan, valtiontalouden kehyksiin vuosille 2006—2009, hallituksen talousarvioesitykseen vuodelle 2006, hallituksen strategia-asiakirjaan, hallituksen tulevaisuusselontekoon, pääministerin asettaman Suomi maailmantaloudessa -selvityksen loppuraporttiin, vuoden 2007 syksyyn ulottuvaan tulopoliittiseen sopimukseen, vuoropuheluun työmarkkinajärjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa sekä suunniteltuihin ja valmisteilla oleviin uudistushankkeisiin. Hallituksen toimikausi alkoi huhtikuussa 2003 ja kestää vuoden

2007 kevääseen, joten mukaan on otettu myös sellaisia toimia, jotka hallitus ehtii vielä aloittaa toimikautensa aikana. Toimenpideohjelma ja Suomen vuosia 2005—2009 koskeva vakausohjelma ovat yhdenmukaisia.

Hallituksen ja työmarkkinaosapuolten välisellä kolmikantayhteistyöllä samoin kuin keskushallinnon ja paikallishallinnon välisellä yhteistyöllä on Suomessa vakiintunut asema.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valtioneuvoston selvityksen ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää valtioneuvoston kantaa tarkoituksenmukaisena ja perusteltuna. Tämän vuoksi valiokunta yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan.

Uudistettu strategia painottuu kasvun ja työllisyyden edistämiseen. Sen taustalla on 24 yhdennettyä suuntaviivaa, jotka käsittelevät makrotaloutta, mikrotaloutta ja työllisyyttä. Suuntaviivat käsittelevät mm. Euroopan infrastruktuurin kehittämistä, tietoyhteiskunnan rakentamisen tehostamista sekä tiedonsiirron ja verkoston tärkeyttä EU:n kilpailukyvyyn parantamisessa.

Suomen kansallinen toimenpideohjelma perustuu hallituksen tuoreisiin talouspoliittisiin linjauksiin ja käynnissä oleviin hankkeisiin, joilla arvioitiin olevan merkitystä kasvun ja työllisyyden kannalta. Näitä on varsin runsaasti, kuten poikkihallinnolliset politiikkaohjelmat, eläkeuudistus, ilmasto- ja energiastrategian uudistaminen ja kunta- ja palvelurakennehanke. Valiokunta pitää hyvänä, että yksi ohjelman paino-alueista käsittelee tieto-, viestintä- ja liikenneyhteyksien parantamista. Tärkeänä osatekijänä on myös tietoyhteiskunnan tarvitseman infrastruktuurin parantaminen ja informaatioteknologian käytön edistäminen. Tämän lisäksi kansallisen ohjelman yhteydessä on raportoitu toimenpiteistä tietoyhteiskunnan edistämiseksi eEurope/i2010-hankkeen puitteissa, miltä osin valiokunta viittaa asiasta E 89/2005 vp (valtioneuvoston selvitys tiedonannosta neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaali-komitealle ja alueiden komitealle "i2010 — kasvua ja työllisyyttä edistävä eurooppalainen yh-

teiskunta") antamaansa lausuntoon LiVL 16/2005 vp.

Hallituksen tietoyhteiskuntaohjelma ja laajakaistastrategia ovat keskeiset välineet, joilla haasteisiin vastataan. Laajakaistaliittymien määrä on ohjelman mukaan kasvanut noin 1 000 000 liittymään. Kiinteän verkon laajakaistan alueellinen saatavuus kotitalouksiin on noussut koko maassa kahden vuoden kuluessa noin 75 prosentista noin 95 prosenttiin. Valiokunta pitää hyvänä, että tietoyhteiskuntaohjelman tavoitteet on saavutettu tai ollaan saavuttamassa varsin hyvin, ja että myös laajakaistastrategian toteutuminen on edennyt hyvin. Asiantuntijakuulemisen mukaan Lissabonin strategian kiinteä kytkeytyminen tietoyhteiskuntaan selittää sen, että ohjelmassa on erikseen mainittu myös tuleva siirtyminen digitelevisioon.

Valiokunta kiinnittää huomiota tietoturvallisuusnäkökohtiin ja katsoo, että strategiassa tulee kiinnittää huomiota verkkoturvallisuuden kehittämiseen. Kehittämistä tulee tehdä teknisin ja lainsäädännöllisin keinoin, mutta myös valituksella sekä esimerkillisellä toiminnalla. Valiokunta korostaa, että sisältöpalveluiden ja laajakaistan käyttöä jarruttavan virus- ja roskapostiongelman vastaisia toimia tulee jatkaa EU-tasolla. EU-tasolla tulee edistää toimia, joilla voidaan lisätä kuluttajien luottamusta verkkoliiketoimintaan mm. panemalla täytäntöön rakenteellisia ratkaisuja virusten ja roskapostin torjuntaan.

Liikenneväylien rakentamista toimenpideohjelmassa on tarkasteltu suppeasti vuoden 2006 osalta. Hallitus on sopinut monivuotisesta ohjelmasta, jonka puitteissa hankkeita toteutetaan, ja konkreettisten hankkeiden esittelyä on vältetty,

koska hankelistat elävät käytännön tarpeiden mukaan.

Toimenpideohjelmassa todetaan, että julkisen talouden vakaus ja kestävyys edellyttävät julkisten menojen kasvun hillintää, tuottavuuden kohottamista sekä talouden kasvupotentiaalin vahvistamista. Valiokunta pitää näitä hyvinä päämäärinä mutta painottaa, että resurssien vähyys esimerkiksi suhteessa TEN-verkoston kunnianhimoisiin päämääriin helposti johtaa ongelmiin ohjelman toteuttamisessa.

Tämän lisäksi valiokunta korostaa, että myös tietoyhteiskuntaohjelmien toteuttaminen edellyttää riittäviä voimavaroja.

Lausunto

Lausuntonaan liikenne- ja viestintävaliokunta ilmoittaa,

että valiokunta yhtyy asiassa edellä esitetyn huomautuksen valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Markku Laukkanen /kesk
vpj. Matti Kangas /vas
jäs. Mikko Alatalo /kesk
Saara Karhu /sd
Inkeri Kerola /kesk
Risto Kuisma /sd

Reino Ojala /sd
Reijo Paajanen /kok
Erkki Pulliainen /vihr
Eero Reijonen /kesk
Arto Seppälä /sd
Raimo Vistbacka /ps.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker.